

JEDNO od PETERO djece žrtva je seksualnog nasilja

Kampanja Vijeća Europe za zaustavljanje seksualnog nasilja nad djecom

Republika Hrvatska je potpisala Konvenciju Vijeća Europe o zaštiti djece od seksualnog iskorištavanja i seksualnog nasilja 25. listopada 2007. godine, a Konvencija je stupila na snagu 1. srpnja 2010. godine. Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti se kao koordinator aktivnosti na nacionalnoj razini pridružuje provedbi Kampanje za zaustavljanje seksualnog nasilja nad djecom u Republici Hrvatskoj. Dva temeljna strateška cilja Kampanje su:

- 1) promicanje potpisivanja, ratifikacije i provedbe Konvencije o zaštiti djece od seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja;
- 2) pružanje znanja i praktičnih rješenja za sprječavanje i prijavljivanje seksualnog nasilja nad djecom i to djeci, njihovim obiteljima/skrbnicima i društvu, a time i podizanje razine svijesti o stvarnim razmjerima seksualnog nasilja nad djecom.

➤ Što je seksualno zlostavljanje djece?

Seksualno zlostavljanje djece vrlo je raširen socijalni i javnozdravstveni problem. Najveći broj seksualnih zlostavljanja djece se ne prijavljuje, uglavnom zbog straha i/ili nedovoljnog poznavanja problematike (Ćorić, Buljan Flander i Štimac, 2008).

Seksualno zlostavljanje započinje uvođenjem djeteta ili adolescenta u seksualne aktivnosti koje ono **ne razumije, za koje nije razvojno pripremljeno i za koje ne može dati zreli pristanak**, pri čemu postoji razlika u dobi, veličini ili moći između zlostavljača i žrtve seksualnog zlostavljanja. Seksualne aktivnosti odnose se na sve oblike seksualnih kontakata i ponašanja (Ćorić, Buljan Flander i Štimac, 2008). Prema Sanderson (2005) seksualno zlostavljanje uključuje aktivnosti **bez tjelesnog kontakta** (pokazivanje genitalija, ekshibicionizam, voajerizam, iskorištavanje djece za snimanje pornografskih fotografija ili filmova, ili izlaganje djece takvim sadržajima, korištenje vulgarnog jezika u razgovoru s djetetom, zahtijevanje od djeteta da se odjene na način koji zlostavljač doživljava uzbudljivim, nagost, promatranje djeteta dok se razodijeva ili u higijenskim aktivnostima te otvoreno seksualno ponašanje pred djetetom) i **sa tjelesnim kontaktom** (nedolični poljupci ili ljubljenje otvorenim ustima, milovanje grudi ili genitalija, masturbaciju, oralni seks te penetracija prstima ili penisom).

➤ Tko su počinitelji seksualnog zlostavljanja djece?

Djecu mogu zlostavljati članovi obitelji ili osobe izvan nje. Najčešće su seksualni zlostavljači djetetu poznate osobe i muškog spola. Novija istraživanja su pokazala da su žene počinitelji u 20 do 25% slučajeva, a adolescenti u najmanje 20% slučajeva seksualnog zlostavljanja djece (Ćorić, Buljan Flander i Štimac, 2008). Prema podacima iz literature, seksualno zlostavljanje događa se neovisno o socioekonomskom statusu i obrazovanju. Seksualni zlostavljači djece u mnogočemu su obični ljudi koje djeca svakodnevno susreću.

Pojavljaju se u svakoj društvenoj, rasnoj ili vjerskoj skupini, a često su ugledni članovi društva i zajednice. Oni obavljaju svoj posao, bave se sportom, imaju prijatelje i drugi ih smatraju „dobrim“ ljudima (Sanderson, 2005). Često su djeca u isto vrijeme izložena i drugim oblicima zlostavljanja i zanemarivanja (Ćorić, Buljan Flander i Štimac, 2008).

Utjecaj seksualnog zlostavljanja na djetetovo zdravlje povezuje se s brojnim negativnim medicinskim i psihološkim posljedicama, uključujući i uzimanje droga, nasilno ponašanje i psihičke probleme (Ćorić, Buljan Flander i Štimac, 2008).

➤ **Kako spriječiti i zaustaviti seksualno zlostavljanje djece?**

Pravilo donjeg rublja je dio kampanje Vijeća Europe "Jedno od pet" s ciljem zaustavljanja i sprječavanja seksualnog nasilja nad djecom.

1. **Tvoje tijelo je tvoje vlastito-** bez odlaganja i odlučno reći "ne" neprimjerenom tjelesnom kontaktu. Tvoje tijelo pripada samo tebi!
2. **Dobar dodir - loš dodir-** „loši“ dodiri su svi oni koji od kojih se ne osjećamo ugodno. Imaš pravo reći NE dodirima koje ne voliš, i ne moraš biti pristojan niti poslušan ukoliko netko od tebe zatraži nešto što ti je neugodno.
3. **Dobre tajne - loše tajne-** svaka tajna zbog koje se osjećaš tjeskobno, nelagodno, uplašeno ili tužno nije dobra i ne smije se čuvati - treba je povjeriti odrasloj osobi od povjerenja (roditelju, profesoru, psihologu, pedagogu, policajcu, liječniku).
4. **Prevenција i zaštita odgovornost su odrasle osobe-** odrasli su ovdje kako bi ti pomogli u tvom svakodnevnom životu. Sprječavanje seksualnog nasilja je prva i primarna odgovornost odraslih.
5. **Pomoć-** Odaberi odraslu osobu kojoj vjeruješ, koja ti je na raspolaganju i koja je spremna saslušati te i pomoći. Postoje stručnjaci koji mogu biti od osobite pomoći (razrednici, profesori, socijalni radnici, pravobranitelji, liječnici, školski psiholog, policija) kao i telefonske linije za pomoć koje možeš nazvati i potražiti savjet (Hrabro telefon- 0800-0800, Plavi telefon 01/ 48 33 888)

➤ **Zakonska regulativa**

Spolni odnošaj s djetetom, članak 192.

Bludne radnje, članak 193.

Zadovoljenje pohote pred djetetom ili maloljetnom osobom, članak 194.

Podvođenje, članak 195.

Iskorištavanje djece ili maloljetnih osoba za pornografiju, članak 196.

Upoznavanje djece sa pornografijom, članak 197.

Dječja pornografija na računalnom sustavu ili mreži, članak 197.

Obiteljski zakon, članak 108.

Literatura

Ćorić, V., Buljan Flander, G., Štimac, D. (2008). Seksualno zlostavljanje djece: dijagnostička obrada i čimbenici koji utječu na razotkrivanje, *Paediatr Croat* 2008;52: 263-267

Sanderson, C. (2005). *Zavođenje djeteta*. Zagreb: V.B.Z

Internet izvor:

<http://www.mobms.hr/razno/kampanja-vijeca-europe-za-zaustavljanje-seksualnog-nasilja-nad-djecom>

Promidžbeni materijali kampanje: http://www.underwearrule.org/download_en.asp

Pripremila:

Sonja Veir, mag. psihologije